

WEEKBLAD VOOR DE
TROEPEN OP SUMATRA

No. 1

Uitgave:

Dienst voor Leger-
contacten MedanRedactie
AdministratieNed. Troepen - co.
Serdangweg
Telefoon: Mili 24.De vriendschap blijft
verankerd

*H.V.K. richt zich bij zijn
vertrek uit Indonesië met
een dagorder tot de
Nederlandse troepen*

*In de ochtenduren van Dinsdag
27 December 1949 richtte de Hoge Verte-
genwoordiger van de Kroon, de heer
A. H. J. Lovink, zich met de volgende
dagorder tot de Nederlandse troepen in
Indonesië:*

„Strijdkrachten onder Nederlands bevel ter zee, te land en in de lucht.

De dag is aangebroken waarop 't Koninkrijk der Nederlanden de souvereiniteit over Indonesië overdraagt aan de Republiek Indonesia Serikat. Daaraan onmiddellijk gepaard gaat het neerleggen van mijn ambt van Hoge Vertegenwoordiger van de Kroon, dat van Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht in Indonesië en mijn vertrek uit deze landen.

Mede voor velen Uwer betekent dit historische ogenblik het neerleggen van Uw taak en vertrek naar Nederland in de naaste toekomst, voor velen ook betekent het de voorzetting van Uw militaire taak onder geheel nieuwe omstandigheden.

Drie en een halve eeuw zijn Nederland's zonen uitgetrokken naar dit land, leerden het liefhebben en vestigden er zich vaak voorgoed. Als er iets is dat de nieuwe Staat behoeft, dan is het dat die liefde blijft, niet alleen bij hen onder U die tot de volkeren van dit land behoren, maar ook bij hen die uit de lage landen afkomstig zijn. In de Nederlands-Indonesische Unie blijft de vriendschap tussen Nederland en Indonesië verankerd, in 'n innige samenwerking hier tussen Indonesiers en Nederlanders vinde zij haar uitdrukking.

Voor de wijze waarop Gij Uw moeilijke taak en zware plichten hebt uitgevoerd heb ik, gelijk ik reeds meermalen heb verklaard en thans voor de laatste maal wens te verklaren, niets dan lof.

Een deel van U zal de eigenschappen welke U sieren, straks in een nieuwe taak in het Vaderland of elders kunnen ontplooiën, een deel van U zal ze ter beschikking kunnen stellen van de Republiek Indonesia Serikat.

Moge Gods zegen rusten op Nederland, op de Republiek Indonesia Serikat en op U allen.

„Vaarwel”.

EEN NIEUW JAAR

En nieuwe mogelijkheden

DE hardnekkige pogingen van Rusland om het IJzeren Gordijn steeds verder in de richting van de Atlantische Oceaan en de Noordzee op te schuiven, heeft Nederland er in de tweede helft van 1949 toe doen besluiten toe te treden tot het Atlantisch Pact. Tevoren was Nederland reeds toegetreden tot de West-Europese Unie, waarvan de partners, Engeland, Frankrijk en de Benelux-landen, op zich genomen hebben, zich gezamenlijk te verdedigen tegen een eventuele agressie van de zijde van Rusland. Het Atlantisch Pact is een verdere uitbreiding van het Westelijke defensie-systeem, waarbij Amerika en Canada zich verplicht hebben militaire uitrusting en eventueel ook rechtstreekse militaire hulp te verlenen aan de Westerse Unie.

Verplichtingen

Uit de aard der zaak legt het Atlantisch Pact de ondertekenaars ervan zware militaire verplichtingen op. Deze zijn vooral bijzonder drukkend voor de West-Europese landen op het continent, die immers allen door de Nazi-legers zijn bezet en van hun gehele militaire apparaat beroofd. Er moeten dus nieuwe legers worden gevormd en nieuw materiaal worden aangeschaft. Wat dit laatste betreft, hierbij heeft Amerika op uitnodiging van de West-Europese landen een zeer groot deel van de uitrusting van de M.A.P. (M.A.P.) te zullen verstrekken. Met de verscheping wordt binnenkort een aanvang gemaakt.

De manschappen moeten evenwel door de betrokken landen zelf worden geleverd en opgeleid. Ook Nederland heeft op zich genomen verschillende eenheden ten behoeve van de defensie van West-Europa te zullen opleiden en — indien zulks onverhoopt noodzakelijk mocht blijken — ter beschikking te stellen van de geallieerde staf.

Ons land bevindt zich daarbij in een uitermate moeilijke situatie. Want het gros van de manschappen en het kader welke tot dusver opgeleid konden worden, moest naar Indonesië worden gedirigeerd. Er zijn dus in Nederland nog slechts weinig getrainde militairen beschikbaar, een toestand welke thans een verandering zal ondergaan nu de opgeroepen lichten militieplichtingen niet meer naar Indonesië zullen vertrekken en dus na eerste oefening beschikbaar zijn. Voorshands echter is er een tekort aan geoefende troepen. Om die reden zullen de uit Indonesië terugkerende troepen voor een herhalings-oefening worden opgeroepen. Zulks om geschikt gemaakt te worden voor een militaire taak in Europa, die uiteraard nogal afwijkt van de opdrachten welke deze troepen in Indonesië hebben uitgevoerd.

Vanzelfsprekend is het niet grappig om na terugkeer uit Indonesië nog weer eens opgeroepen te worden voor een herscholing. Doch het is voor de veiligheid van Nederland en van West-Europa van het allergrootste belang, dat zo spoedig mogelijk geschikt kan worden over enige tientallen goed-geoefende, modern uitgeruste divisies.

HERSCHOLING

Billijk is echter dat deze herscholing zo soepel mogelijk geschiedt en dat zij

niet langer duurt dan volstrekt noodzakelijk is. Hieromtrent heeft de Nederlandse regering reeds verschillende uitspraken gedaan, terwijl de legerleiding tevens naar andere mogelijkheden omziet. Een van deze mogelijkheden is dat de zich nog in Indonesië bevindende Nederlandse troepen — speciaal die onderdelen die voorlopig nog niet kunnen worden afgevoerd — de tijd welke zij nog in de tropen moeten verblijven, mede benutten om zich voor te bereiden op een eventuele taak in West-Europa.

In verband hiermede kan dus, de opkomende herscholing in Indië in Nederland aanzienlijk worden beperkt.

Behalve aan een wederom of beter geschikt maken voor een militaire taak in Nederland, zal in de periode waarin de Nederlandse troepen op verscheping naar Nederland wachten, ook bijzondere aandacht besteed worden aan ontwikkeling en recreatie. Ook zal getracht worden de militairen zo goed mogelijk te oriënteren wat betreft arbeidsmogelijkheden en — vooruitzichten in Nederland en elders in de wereld en hen een zo juist mogelijk inzicht te geven in de politieke verhoudingen. Voorts zijn reeds maatregelen getroffen om de zelfstudie te bevorderen, vakliteratuur zal in zo groot mogelijke mate ter beschikking worden gesteld en de mogelijkheid van praktisch werk wordt nagegaan. Sportbeoefening en zelfwerkzaamheid zullen worden gestimuleerd, er is gedacht aan lezingen en excursies, terwijl verwacht wordt dat de kwaliteit van cabaret-gezelschap en „uit die troep nog” zal kunnen worden opgevoerd en dat uitwisseling van deze gezelschappen zal kunnen geschieden.

Zonder twijfel zal het vooral in het begin voor velen niet gemakkelijk zijn zich aan te passen aan de gewijzigde omstandigheden. De discipline zal weer op een zo hoog mogelijk peil gebracht moeten worden, een goede discipline is nu eenmaal het meest elementaire begrip van de militaire samenleving, een van de peilers, waarop een leger rust.

Afgezien van de militaire verplichtingen, welke op Nederland rusten en die reeds een voldoende aanleiding voor een ieder moeten zijn om zich bij deze herscholing ten volle te geven, zal het zonder meer duidelijk zijn, dat op deze wijze de moeilijke aan de thuisvaart voorafgaande wachttijd minder drukkend zal worden.

Er zijn zo van die noodzakelijke grapjes in het leven, mensen, die niet uit te vlakken zijn. Slapen bijvoorbeeld. Of dutten; allemaal dingen die we in dit warme land navolgen en ook goed beseffen. Evenzo voeding, eten en een huis, maar dat zijn hier allemaal van die vanzelfsprekende dingen. In Holland gekomen wordt dat waarschijnlijk anders. Daar zullen we evenzeer als nu onze huismoeders- en vaders, te maken hebben met de duurte van de goederen en toch ook met de noodzaak van aanschaffing ervan. De lezer herinnert het zich nog wel uit de vorige Klewang: de gezamenlijke arbeidersorganisaties hebben door de stijgende onkosten voor levensonderhoud een plan aan de regering voorgelegd om tot vijf procent verplichte loonsverhoging te komen. Arbeidsvrede en doorlopende productie zijn de beste bases voor een land. Aanvankelijk waren de werkgevers niet bijster ingenomen met het plan. Maar de besprekingen tussen de interdepartementale commissie (de gehele regering dus) onder leiding van de secretaris-generaal van het departement van Sociale Zaken en de Stichting van de Arbeid hebben tot resultaat geleid. Er is onlangs afgekondigd dat de regering goedkeurt, dat per 1 Januari 1950 een niet-verplichte loonsverhoging (voor de werkgever) wordt toegestaan tot vijf procent, vanaf het 23ste jaar. Bij haar besluit moest de regering erbij voegen, dat zo'n loonsverhoging de economische moeilijkheden zou verscherpen. De kolensubsidie zal daarom worden afgeschaft, zodat de prijzen van huisbrand en gas zullen stijgen. Wel zal weer per persoon een compensatie van f 1.— worden uitgekeerd in het lopende stookseizoen. * Het N.V.V. gaf een communiqué uit waarin het bestuur verklaarde met teleurstelling kennis te nemen van het standpunt der werkgevers-afgevaardigden, dat niet verder dan het geven van een algemene vergoeding om de lonen met maximaal 5% te verhogen, kon worden ingegaan.

Het N.V.V. wijst alle verantwoordelijkheid van zich af, indien bij moeilijkheden inzake vaststelling van de verhoging, in bepaalde bedrijven van de richtlijnen zal worden afgeweken. In Rotterdam verklaarde een comité van aangesloten bakkersondernemingen al direct, dat het geen loonsverhoging kon toepassen indien de prijzen niet megingen. Nou, dat is een rukje omhoog op de bekende spiraal..... En de boter wordt 49 cent per kilo duurder, mensen. In Benelux verband gezien, houdt de maatregel in, dat de prijs gelijk wordt met de Belgische. Gelukkig is er nog margarine.....

* Het tut-tut, oftewel getutter van de scherpzinnige Nederlanders, en dat zijn zo de meesten, strekt zich ook uit tot de 10 procent der deviezen die exporteurs van hun handel mogen behouden. Deze exporteurs halen voor importeurs andere goederen binnen voor deze deviezen, waarbij die importeurs dan een premie van zestig procent extra dokken. De goederen die hun belangrijk duurder zijn geworden, komen uiteindelijk bij de arme consument terecht die het gelag betaalt.

* Bij al deze ach-jees twee prettiger berichtjes. Het rijk zal de militair die bij al-die-jaren tropendienst aan vakbe-

kwaamheid heeft ingeboet, zijn vakroutine wat is kwijtgeraakt of anderszins om deze redenen minder salaris zou krijgen dan hij anders verdiende, een toeslag geven op zijn loon. Verder is er een loondervingsvergoeding ingesteld als militairen worden omgeschoold. Een ander giftje is het bedrag van een miljoen gulden, mogelijk gemaakt door een wetsontwerp tot wijziging van de begroting van sociale zaken, voor de kosten van emigratie van ongeschoolde arbeiders. Het is mogelijk gebleken dat schepen (zoals de Volendam die reeds de 16e December vertrok) een omweg via Australië kunnen maken. Van de totaalkosten ad. f 1350 komen 1250 gulden voor rijksrekening. * Er zijn nu eenmaal teveel mensen, wat doet men er aan? Al die mensen hebben recht op werk, op een huis, degene die nog niet getrouwd zijn, hebben recht op trouwen, nou, zo gaat dat dóór. In Amsterdam zoeken 29.000 gezinnen een eigen woninkje. In andere steden zijn in verhouding de cijfers navenant. Van de 1200 ingeschreven oud-militairen in Amsterdam is 38% geholpen en dat waren ook degenen die het nodig hadden of getrouwd waren. Oud-militairen hebben nog steeds boven alle anderen van dezelfde urgentie-klasse, voorrang.

* De Tweede Kamer is tot 31 Januari met vakantie getogen. In de maand December hebben de leden het, behalve met de soevereiniteits-overdracht, nog nadruk gehad met het afhandelen van enkele begrotingen. Uit de memorie van antwoord van het departement van financiën komen een paar klanken naar voren die ons ook zullen interesseren. Het gaat over de prettige bezigheid van belasting betalen. De loontrekker die vatbaar wordt voor inkomstenbelasting zal straks f 5000 per jaar moeten verdienen. Tot op heden was het minimum f 4000 per jaar. Wie dus van plan is in Holland meer dan 416 gulden per maand te verdienen, betaalt boven zijn loonbelasting nog wat peggels om aan zijn inkomstenbelasting te voldoen. Ten slotte zal aan de Kamer door de regering een wetsontwerp worden voorgelegd voor een huurverhoging van vijftien procent.

* De geruchtmakende zaak waarbij de vroegere burgemeester van Den Haag, mr. W. A. J. Visser en zijn secretaris, drs. W. Bos werden beschuldigd van overtreding van deviezenbepalingen is voor de Haagse economische rechter gekomen. Een en ander hebben wij reeds in de vorige Klewang beschreven. Tegen de ex-burgemeester werd een half jaar geëist, tegen diens voormalige secretaris vijf en een halve maand. * Nog altijd in Den Haag verblijf houdende mogen we niet vergeten melding te maken van de „voedingssalon”, de grootste expositie die ooit in ons land werd gehouden op voedingsgebied. Van 7 tot 23 April in de Houtrusthallen: daar kunnen nog een hoop van ons heen gaan. * Waar vele „fans” in Holland van genoten hebben is het optreden geweest van het bekende sextet Radio Rhythm Club en het orkest van Ray Ellington.

Zij gaven van 24 December tot 2 Januari muzikale shows in Amsterdam, Utrecht en Haarlem. Dit optreden geschiedde op basis van uitwisseling: Het Nederlandse orkest van Johnny Meyer zal van 21 Januari tot 1 Februari in het Londense Palladium en voor de B.B.C. spelen. Het televisievraagstuk en Nederland zal vooreerst door de regering worden geleid. De omroep, de radio-verenigingen en de industrie (Philips) zullen samenwerken om het experimentele stadium dat nu is bereikt, zo kort mogelijk te maken.

De nieuwe televisiezender zal „ergens in het Gooi” worden geplaatst. De televisiebijdrage voor de bezitters van televisietoestellen is al direct vastgesteld: f 30. per jaar.

Dit voor diegenen die iets hebben gespaard om zo'n toestel te kopen. * Onze vier omroepverenigingen hebben onderling wat ruzie. Het instituut van de Radio Unie, waarin nu de vier grote omroepverenigingen samenwerken, wensen zij het liefst naar de duivel. Voor de lusteraar aan het toestel, die per jaar nog immer radiobelasting moeten betalen, betekent dit, dat de gevolgen van concurrentie en onderlinge strijd, dus meerdere kosten, hem opgediend zullen worden in de vorm van „goedkope” programma's.

De besturen van de demobilisatiecomité's te Ede en Wageningen hebben zich tot de nationale demobilisatieraad gewend met het verzoek het daarheen te leiden, dat allerlei functies, die bij het ministerie van oorlog door gepensioneerden worden vervuld, worden vrijgemaakt voor repatriërende militairen. Verzocht wordt bij plaatsing voorrang te verlenen aan oorlogsinvaliden, die tengevolge van hun verwonding voornamelijk aangewezen zijn op het bekleden van administratieve functies. In Hengelo ontdekten men in een klasselokaal van de R.K. lagere school een onbeschrijfelijke wanorde. Boeken en schriften lagen overal

Na drie jaar

Na een driejarig verblijf in de tropen is hij dan eindelijk weer in het Vaderland gekomen. Nadat hij enige dagen in huiselijke omgeving heeft doorgebracht, troffen wij hem in de stad. Hij had niets te doen en wij hadden ook weinig om handen. Het voorstel om een kopje koffie te gaan drinken viel bij beiden in de smaak en aan het tafeltje achter de koffie, vroegen wij hem, wat hij nu zo van dat kikkerlandje dacht.

„Veel veranderingen”, zei hij krachtig.

„Welke”, vroegen wij zeer omstandig.

„In die drie jaren ziet het er heel anders uit”.

„Echte koffie, in de grote steden 's avonds stil, maar feestelijk verlicht door neonreclame, hoffelijke kellners, vriendelijke conducteurs, overal nieuwbouw, ook leegstaande huizen, de distributielokalen zonder mensen, veel varkens op het land, weinig varkensvlees op tafel, room in plaats van taptemelk, betere, maar nog geen echte goede cigarettens, veel cigarettens, volop brillantines, beleeft winkeliers, een tikkeltje minder schreeuwende tuffelen bij de trams op de spitsuren, drukker in de trams in de vroegere rustige uren, vreselijk veel auto's, minder getoeter, méér ongelukken, overvolle parkeerplaatsen, onbeschrijfelijk lange treinen tussen Amsterdam en Rotterdam, veelal niet lang genoeg, volle winkels met echte artikelen, minder geld, dure hoeden, overhemden, schoenen en levensmiddelen, evenveel regen en koude, wind, room, gebak, chocolade, fruit, nylons, meer dronken mensen, minder uitgaande mensen, half volle bioscopen, meer belangstelling voor spanningen uit het Oosten, weinig aandacht voor spanningen in het Westen, veel kinderen, maar die minder oorlogsspelletjes spelen en tenslotte, meer mensen, die voor de jongens in Indonesië werken.....”

(Band).

Als automobilisten die anders de weg wel wisten, tegenwoordig Urk binnenrijden, zullen zij even raar staan te kijken. Een bord waar-schuwt, dat dit niet meer mogelijk is. Men dient zijn voertuig op een parkeerplaats neer te zetten.

vernield, inktpotten waren in het rond gesmeten, de boel was zagezegt een beetje kapot. Men dacht oorspronkelijk aan inbraak, maar twee scholieren bleken dit grapje op touw te hebben gezet om een dag vrij te krijgen. Dat kreeg de klas. De jongetjes alleen niet. En in Leeuwarden blijkt op de rijkskweekschool voor onderwijzers en onderwijzeressen groot animo te bestaan voor Esperanto, dat als leervak aldaar facultatief was gesteld. Het aantal kweekscholen in Nederland dat in deze taal onderwijs geeft is hiermee met vier gestegen. * Zoals gewoonlijk besluiten we met wat advertenties om een overzicht te geven van de prijzen van bepaalde soorten goederen. Men zal ontdekken dat over het algemeen de prijzen van grote gebruiksgoederen hoog liggen, maar dat tweede hands spullen in vergelijking daarmee niet veel kosten. Lopen hebben we al zoveel gedaan, dat de meesten in Holland wat willen uitrusten en liever een vervoermiddel als hulp nemen. De volgende cijfers geven een klein overzicht van tweedehand goederen op dit gebied. Herenrijwielen f 55, f 60, f 155.; solexrijwielen f 390.; DKW RT 98 cc f 225; Fiat '35 f 375; 4deurs Opel f 850; 4 pers. kl. Hillman 1 op 12 f 650; Nash auto '34 f 750; Ford V8 '37 f 1400; Studebaker f 1350; Skoda '47 f 3750. Nou, dat is allemaal nog wel te doen. En anders zijn er nog wel altijd trams of autobussen om niet al te veel te lopen.

Kerstmis in het hospitaal

„De boot ligt in Belawan”

Het zal voor velen van ons moeilijk geweest zijn om dit jaar op 25 December de Kerstgedachte te laten overheersen. Niet alleen in de politieke bedrijvigheid van de dagen die voorafgingen aan de soevereiniteitsoverdracht, maar ook en misschien wel speciaal in het gewone leven dat je omringde, werd deze gedachte verdrongen door de ingrijpende veranderingen, die in deze dagen plaats vonden. Daarom zal voor verschillenden. Kerstmis 1949 vrij onopgemerkt voorbij gegaan zijn.

Maar als er ergens in ons midden dit jaar Kerstmis gevierd is in de meest uitgesproken zin van het woord, en als men zich ergens heeft ingespannen om op deze dag werkelijk Kerstmis te brengen aan soldaten, dan was dit wel in het hospitaal aan de Boolweg.

En dit was dan ook de reden waarom men zich afvroeg: „Zijn dit dezelfde soldaten, en is dit hetzelfde hospitaal.....”

Versiering en kaarsen

De rode versiering en de talloze brandende kaarsjes hadden de ziekenzalen herschapen in feestzalen. En toch werd de waarde van deze Kerstviering niet zozeer bepaald door het gezicht van de zalen, danwel door het gezicht van de soldaten.

In de vroege ochtend van Kerstdag werden de bewoners van het Hospitaal reeds gewekt door het zingende koortje van verpleegsters dat door de gangen trok, en nadat om zes uur door doktoren, zusters en patiënten gemeenschappelijk een Kerstontbijt naar binnen was gewerkt, werden later in de ochtend door de dames van het Comité Vervanging, onder wie de voorzitter van het Comité Mevr. R. Scholten-Snijders aan elk der patiënten cigaretten, chocolade en een fotoalbum aangeboden, hetgeen buitengewoon gewaardeerd werd.

Om 11 uur was er koffie met Weihnachtstoll, en het kerstkoortje van Ambonnesen kinderen, dat geheel onverwacht was komen zingen werd algemeen op prijs gesteld. Doch het hoogtepunt van deze dag vormde ongetwijfeld het bezoek van Generaal Scholten, dat een inleiding was op de viering van de Kerstavond.

Te half zeven werden Generaal en Mevrouw Scholten, die vergezeld waren van Majoor A. H. Soomers en Overste B. H. de Vries ontvangen door Overste W. J. van Thiel door de zalen rondgeleid. De zusters keken voor alle zekerheid nog even of alles toch wel schoon was, maanden de soldaten aan toch vooral rustig op bed te blijven zitten, de de kaarsjes werden nog eens gecontroleerd, en de generaal kwam binnen. Hij knikte iedereen eens toe, maakte hier en daar een praatje en bewonderde overal de kerstversiering. Met een „apa kabar” voor de jongens van het KNIL en een „zo jongeman” stelde hij ieder op zijn gemak, wijzende op een papieren klok aan de wand, waarvan de wijzers - als symbool van de komende jaarwisseling - op vijf voor twaalf stonden, zei hij tot algemene hilariteit „Om twaalf uur gaan we allemaal naar huis, de boot ligt al in Belwan”, en twee oud gedienden van de KNIL op zaal 19 schudde hij de hand „omdat het een paar heel oude bekenden waren”. Hij informeerde bij verschillende jongens hoe of het ging met de post, en op algemeen verzoek beloofde hij de volgende ochtend om 8 uur terug te komen om zijn handtekening te zetten in de fotoalbums. Alles ging er zo gewoon en huiselijk aan toe, dat de aanvankelijke schuwheid van velen voor de drukbezette schouder passan-

ten van de generaal spoedig plaats moest maken voor lachende gezichten en humoristische antwoorden. Nadat de generaal alle zalen had bezocht, en overal had moeten beloven in alle fotoalbums beslist zijn handtekening te zetten, vertrokken de hoge gasten.

Voor we weggingen wilden we nog even de directrice zuster Ellekamp spreken om haar ons compliment te maken, maar we vonden haar niet. Ze was op een van de zalen, en zou toch tegen ons gezegd hebben „Ze hebben het allemaal zelf gedaan”, zoals iedere verpleegster dit tegen ons zei. Daarom is het beter dat we haar en alle andere verpleegsters hier even in het zonnetje zetten om hen te bedanken voor de goede zorgen in het hospitaal 1949.

VAN 25 VROEGE KILOMETERS

en een gezworen weerzien op de komende 40

Het lantaarnlicht spiegelde nog in het natte asfalt van de straten, en de donkerte hing nog tussen de huizen, toen de eerste wandelaars zich bij de startplaats voor de A.M.V.J. verzamelden. En op de nachtwakers in de Kesawan na, was eigenlijk alleen de beachmasterstem van Kapitein de Lange, de leider van deze Kerst-dauwtrap-mars, maar wakker, toen de eerste groepen al op pad togen, langs Hotel de Boer zwenkten, en daarna in volmaakte orde aan de Serdangweg begonnen. En nadat de individuele tippelaars kort hierop waren losgelaten, was de M.L.O.-wandelmars begonnen.

Met de keurige show van de M.P. aan de kop, gevolgd door hoorablaas van de Algemene Politie, de M.L.-groep en het gewapende detachement van 424 ging het in vrij hoog tempo de Serdangweg af, nagestaard door enige slaperige Huzaren, die verbijsterd stonden over zoveel enthousiasme op de vroege ochtend. De overdekte wolkenlucht voorspelde zowel regen als zon, en iedere wandelaar riep het weermannetje te hulp om het weer te laten zoals het was. En het weermannetje was hen genadig, en liet het weer voor wat het was. Bij kampong Pertjoet ging het in een wijde boog van Medan af, en evenlater waren het nog slechts enkele kamponghuisjes, die de wandelstoet aan zich voorbij zagen trekken.

Hierna ging het op de Moskee aan en om half negen passeerde de kopgroep reeds de Paleisweg. De Sultan Hamid El Rasja weg was erg lang, maar de mobiele blarenreparateurs hadden goede stroop, het weer was genadig en de stemming was ze goed, dat ook hier de zorgen spoedig tot het verleden behoorde. Uit alles bleek, dat het merendeel der deelnemers wandelaars van beroep waren en zich er eigenlijk een beetje voor genoeurde dat het maar 25 km waren. Doch de „geniepig trucjes”, die iedere leider van een wandelmars er op na

UITSTEL, maar geen afstel

5-10 R.I. viert twee-jarig bestaan

5-10 R.I. heeft te Kaban Djahe haar tweejarig bestaan feestelijk gevierd. Inderdaad feestelijk, want dank zij een uitstekende organisatie werd het programma van deze herdenking vlot en zonder strubbelingen afgewerkt. Feestelijk ook, omdat er op Zaterdag 17 en Zondag 18 December geen spatje regen viel. Ware dit wel het geval geweest, dan zou er moeilijk van een feestelijke herdenking sprake geweest kunnen zijn, want sportwedstrijden kunnen nu eenmaal moeilijk geslaagd genoemd worden, wanneer zij gehouden moeten worden tijdens een meer of minder mals regenbuitje. Maar de 5-10'ers hadden het blijkbaar met Vrouwe Fortuna op een accoordje gegooit.

Het officiële gedeelte van deze herking werd geopend met een vlaggenparade voor het bataljonsbureau, waarna generaal Scholten zich met enkele woorden tot de mannen richtte. Hierbij merkte hij op, dat de tijd, waarin 5-10 R.I. de Karo-landen zou gaan verlaten, was aangebroken; dit evenwel moet beschouwd worden als een stap bij de verschuiving in de richting van het vaderland. De generaal zeide tevreden te zijn met de prestaties van het bataljon in de voorafgaande tijd, de mannen kunnen er terecht trots op zijn. Generaal Scholten besloot zijn toespraak met een driewerf hoera op 5-10 R.I.

Er breekt een moeilijke tijd aan. De woorden van generaal Scholten

werden beantwoord door de bataljonscommandant, majoor W.A. Hoevenaars. Nadat hij de generaal en de genodigden, onder wie wij opmerkten de ondercommandant Noord-Sumatra lt. kol. A.F.L. Maris, de commandant Lucosu lt. kol. P. Janssens, benevens talrijke andere militaire en burgerautoriteiten, had verwelkomd, zeide de majoor, dat er van enige malen uitstel geen afstel gekomen was. Van dit uitstel had men daarentegen gebruik gemaakt om de feestelijkheid zo goed mogelijk te organiseren. Spreker memoreerde de geschiedenis van 5-10 R.I. op Noord-Sumatra, waarbij hij opmerkte: „De buitengewoon zware omstandigheden waren zeer in ons nadeel en waren oorzaak, dat vooral in het begin successen uitbleven. Aanvankelijk wekte dit wel eens de indruk, dat dit bataljon niet voor zijn taak berekend was. Gelukkig zijn we in staat geweest het tegendeel te bewijzen.” Hij besloot zijn toespraak als volgt:

„Er breekt voor ons nog een moeilijke tijd aan, een tijd van wachten op de boot naar huis. In deze tijd zal van ons veel zelfbeheersing gevraagd worden. Zorg dat de goede naam, die we in de afgelopen periode verworven hebben, in de komende maanden niet verloren gaat. Wat er ook moge gebeuren, blijft U gedragen als waardige Nederlandse soldaten, als mannen van 5-10 R.I.”

Op deze toespraken volgde een parade, die werd afgenomen door generaal Scholten. Stram marcheerden de mannen langs hun hoogste commandant, mando van kapitein R. Scholten, commandant van de derde compagnie.

Sportwedstrijden.

Alvorens op het nieuwe sportpark van 5-10 een aanvang gemaakt werd met de sportwedstrijden, die bij deze herdenking wel de meeste tijd in beslag namen, sprak generaal Scholten zijn waardering uit voor het werk, dat de 5-10'ers voor de aanleg van dit sportterrein hebben verricht. Speciaal de mannen van de derde compagnie en hun commandant kregen een pluim van de generaal.

Het vlot afgewerkte programma van de wedstrijden bewees overduidelijk, dat de 5-10'ers ook de kunst verstaan, op de juiste wijze van een nieuw sportterrein gebruik te maken. Vrijwel over de gehele linie toonden zij zich de meerderen van de teams van de Oostkust, die toch op sportgebied hun mannetje wel staan. De territoriaal sportofficier, kapitein B.A. de Lange, die tevens de leiding over deze teams had, merkte in dit verband op: „De kracht, die van 5-10 R.I. uitging, was opvallend, wat wel blijkt uit de uitslagen. Zowel op atletiek als volleybal, baseball, handbal en voetbalgebied bleek 5-10 R.I. de meerdere”.

Wanneer de mannen van 5-10 later aan de in Indonesië doorgebrachte tijd terugdenken, zullen zij zeker deze feestelijke herdenking niet vergeten, dan nog zullen zij er zeer terecht trots op kunnen zijn!

Dat ze op de a.s. veertig km. mars allemaal terugkomen is even vanzelfsprekend als het hartelijke applaus dat losbrak toen de M.P. als onbetwist winnaar binnenmarscheerde en de knapen van 424 met een zucht gevolg gaven aan het commando „Zet af..... geweeeee”.

Aan de oefenmars van 25 km, die op 26 December door de M.L.O. werd gehouden, namen de volgende groepen deel:
M.P., Staatspolitie, gewapend; 436e Bat., M.L., 424e Bat. gewapend en Mil. Hospitaal.
Voorts namen deel 21 individuele wandelaars.

pleegt te houden, ontbraken ook ditmaal niet. Sommigen dachten, toen ze de Paleisweg aflieden, dat ze er al bijna waren, andere dachten het toen ze Polonia passeerden, en op de weg naar Bindjé hadden we zeker niet allemaal gerekend. Het laatste loodjesparcours ging over kinderkopjes, langs een eindeloze kali, de dauwdruppels werden zweetdruppels, en met respect dacht de kopgroep aan het gewapende 424 dat dit gedeelte van de tocht nog voor de boeg had. Maar aan de weg langs de kali kwam een eind. Achter elkaar tippelden ze het smalle deinende bruggetje over, en daarna ging het toch heus terus op Medan aan. Met een trots saluut passeerden ze op de Cremerweg. Generaal Scholten en om even over tien hadden enkele individuen als eerste de finish voor de A.M.V.J. bereikt.

EEN NIEUW TIJD

H.M. KONINGIN JULIANA:

Ik doe een beroep op allen om loyaal mede te werken

Op dit ogenblik en op deze plaats wil ik met nadruk constateren, dat in Nederland iedereen met het beginsel van de soevereiniteitsoverdracht instemt. Ik doe een beroep op allen om loyaal in het nieuwe bestel mede te werken, aldus H.M. Koningin Juliana in de rede, welke zij uitsprak in de Burgerzaal van het Koninklijk Paleis te Amsterdam tijdens de korte plechtigheid, waarin de onafhankelijke en soevereine Republiek Indonesia Serikat werd geboren.

De woorden van Koningin Juliana werden door P.C.J. uitgezonden en ook in Batavia vormden zij een belangrijk onderdeel van de plechtige overdracht der soevereiniteit aan de nieuwe staat. De H.V.K., de heer A.H.J. Lovink, sprak bij deze plechtigheid eveneens een rede uit, waarin hij onder meer zeide:

„Na een periode van verwarring en strijd sinds de tweede wereldoorlog zal Indonesië van dit moment af eigen lotsbeschikking in handen hebben. Met het verkrijgen van zijn nationale vrijheid, het bezit waarvan door het Indonesische volk een vereiste werd geacht voor de mogelijkheid van vormgeving aan zijn andere idealen, breekt een nieuw tijdperk aan.”

Het protocol van de overdracht werd op het paleis Koninsplein onmiddellijk na de rede van de heer Lovink getekend. Een kwartier later omstreeks tien uur hadden begeven, werd de Nederlandse driekleur gestreken door een tweetal militairen van het Koninklijk Nederlands-Indonesisch Leger en de Koninklijke Marine, waarbij het Wilhelmus gespeeld werd door de KNIL-kapel. Vervolgens ging onder de tonen van het Indonesia Raja het rood-wit langzaam omhoog, gehesen door twee T.N.I.-militairen. Enkele ogenblikken later reed de heer Lovink weg in een auto, getooid met de rood-wit-blauwe vlag, waarbij de Nederlandse paleiswacht voor de laatste maal het geweer presenteerde. Daarna werd de post door de T.N.I. overgenomen.

Op Medan's Esplanade

Ook op de Esplanade te Medan vond een plechtigheid plaats. Een duizend koppige menigte volgde via de opgestelde beachmasters de overdracht te Batavia. Ook de rede van H.M. de Koningin, welke door radio Batavia werd gerelayerd, kon beluisterd worden.

Na het het Wilhelmus, waarmee de rede van de Koningin werd besloten, werd onder het spelen van het Indonesia Raya het rood-witte dundoek door een T.N.I.-er en een soldaat van de Barisan Pengawal gehesen en nam de Wali Negara het woord.

Dr. Mansoer besloot zijn rede, waarin hij duidelijk liet uitkomen dat er voor het gehele Indonesische volk een tijd van zeer hard werken was aangebroken, als volgt:

„Het Indonesische volk is in zijn hart nog steeds hetzelfde als voor de oorlog. Dit wil zeggen: het wil nog steeds in vrede leven met zijn buurman, het wil nog steeds zijn gasten respecteren.”

Hierna beklom kolonel A. E. Kawilarang het spreekgestoelte. In zijn toespraak bracht hij enkele punten naar voren, waar eenieder terdege rekening mede

zal hebben te houden. Deze punten zijn: Alle sentimenten dienen te worden uitgebannen; eenieder moet op zijn eigen post aan het werk blijven; de veiligheid moet verzekerd blijven; geen enkele proclatie zal worden geduld en ten slotte: tegen ieder, die zich aan deze punten niet wenst te houden, zullen strenge maatregelen worden genomen. Deze plechtigheid, waarbij van Nederlandse zijde onder meer aanwezig waren generaal majoor P. Scholten, mr. H. W. J. Sonius en kapitein-luitenant ter zee M. C. van Grondelle, werd omstreeks kwart voor zes beëindigd.

Nog een vlaggen-ceremonie

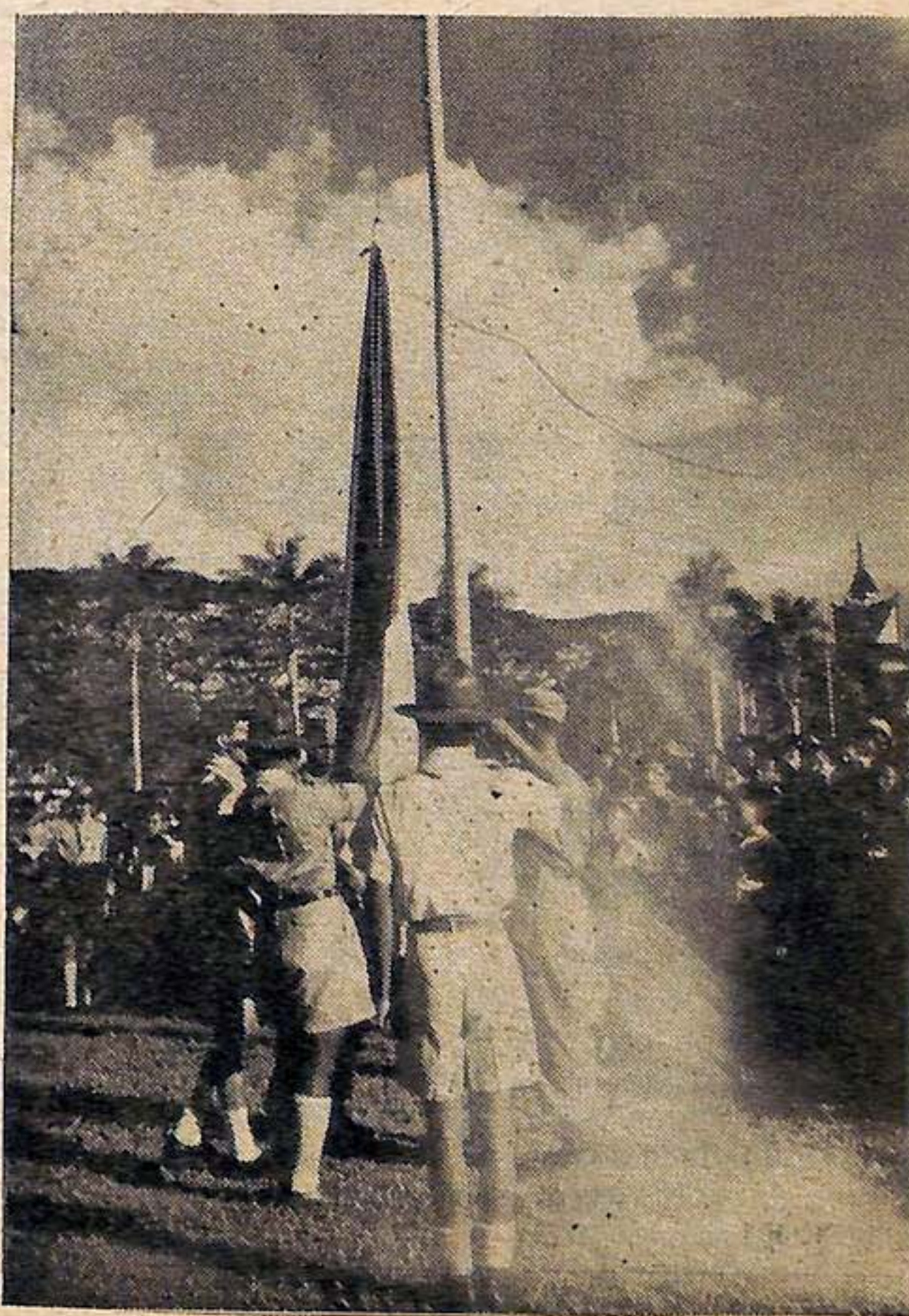
Inmiddels had omstreeks half zes generaal Scholten in het Stafkwartier aan de Serdangweg zijn territoriale bevoegdheden overgedragen aan kolonel A. E. Kawilarang, die van af dat moment de Noord-Sumatra bekleedt. Na het beëindigen van de plechtigheid op de Esplanade vond omstreeks kwart over zes nog een vlaggeceremonie plaats voor de woning van de Wali Negara, waarbij behalve Dr. Mansoer, kol. Kawilarang, kol. Djomat Poerba, talrijke Negara-autoriteiten, T.N.I.- en Barisan-officieren ook aanwezig waren de beide Amerikaanse officieren van de UNCI. Terwijl een compagnie T.N.I. en een compagnie van de Barisan Pengawal het geweer presenteerden, werd de rood-witte vlag langzaam gehesen naast het geel-wit-groen van de negara Sumatera Timur. In een toespraak merkte de troepen- en territoriaal commandant Noord-Sumatra, kol. A. E. Kawilarang op, dat T.N.I. en Barisan Pengawal de veiligheid gezamenlijk moeten verzekeren. „Er mogen nu geen verschillen meer bestaan, er zal slechts één Indonesische weermacht zijn”, aldus kol. Kawilarang.

In de Negara Sumatera Timur is de bevelvoering voor het R.I.S.-leger thans als volgt geregeld. Vanaf het moment, dat generaal Scholten hem de territoriale bevoegdheden had overgedragen, treedt kol. Kawilarang op als Troepen en territoriaal commandant in Noord-Sumatra. Zijn gezag strekt zich dus ook uit over Atjeh en Tapanuli. Het brigade-commando Sumatera Timur is in handen gelegd van kolonel Djomat Purba. Zijn brigade zal bestaan uit eenheden van de T.N.I. en de Barisan Pengawal, welke gelegerd zijn in de Negara, echter buiten het gebied van Medan. Ondercommandant van de brigade is majoor Nazir, die reeds geruime tijd in Medan werkzaam geweest is als voorzitter van de Republikeinse delegatie van de plaatselijke gemeentelijke commissie.

Tot basis-commandant Medan is benoemd maj. Djamin Ginting; onder zijn bevelen vallen de troepen in het gebied van Medan, waarbij tevens Belawan en de weg naar deze haven gerekend moeten worden.

Boven: Met schijnwerpers waren 's avonds verschillende grote gebouwen verlicht. Het gebouw van de Stoomvaartmaatschappij Nederland en de Koninklijke Rotterdamse Lloyd op de hoek van de Esplanade en de Kesawan.

Links: De rood-wit Esplanade gehesen de T.N.I. en de Barisan Pengawal. Rechts: De Wali Negara van de Barisan Pengawal.

WERK BREEKT AAN

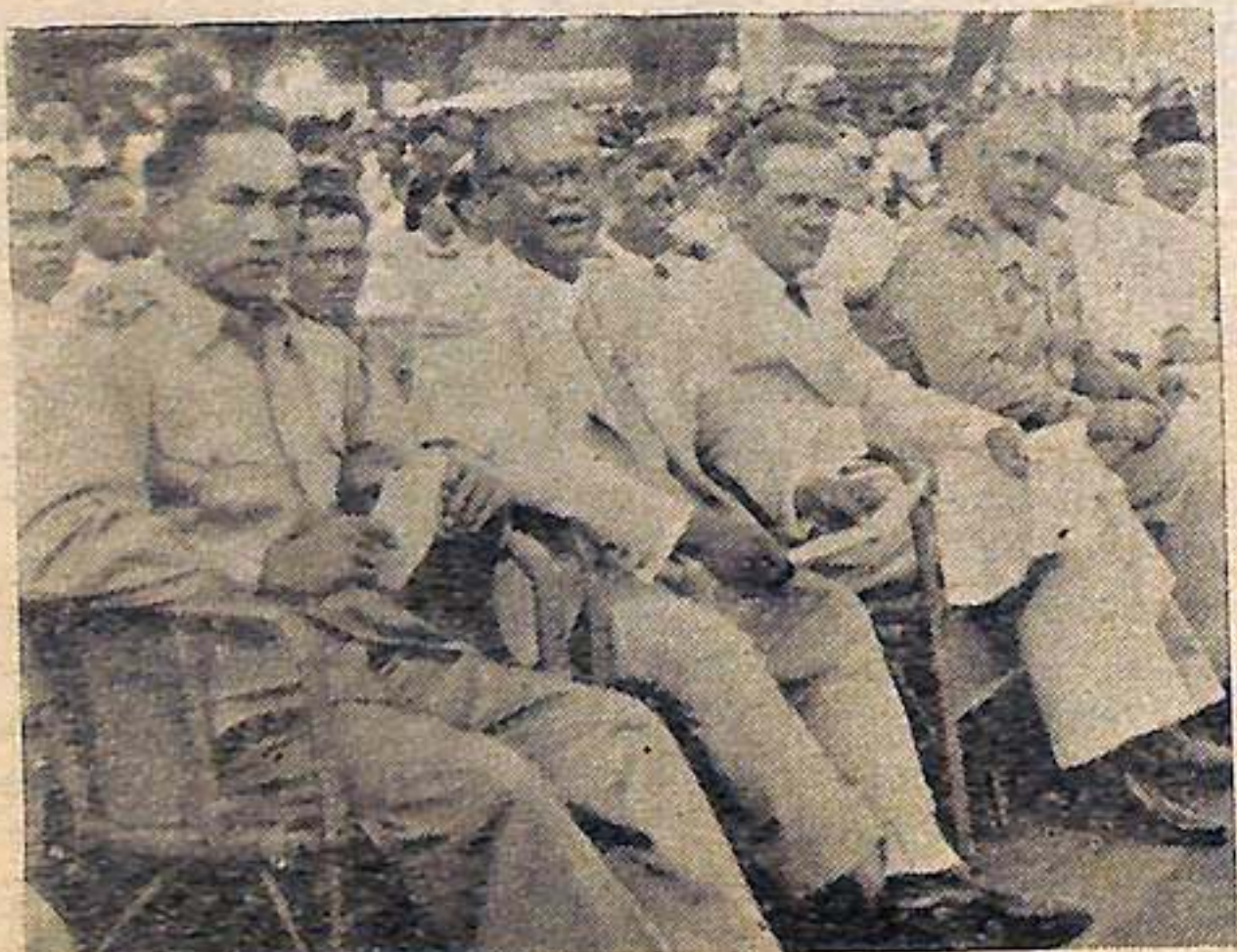
Boven: Gen. Maj. P. Scholten bezegelt met een handdruk de overdracht van de territoriale bevoegdheden aan kol. A. E. Kawilarang.

vlag wordt op de voor militairen van Pengawal. Onder: agt het commando over aan kol.

Boven: Duizenden inwoners waren samengestroomd om de plechtigheden op de Esplanade te volgen. Ook talrijke Nederlandse militairen bevonden zich onder de belangstellenden.

Onder: Op de tribune hadden verschillende vooraanstaande Nederlandse en Republikeinse gasten plaats genomen. Op de voorste rij van links naar rechts: Kol. A. E. Kawilarang, Troepen en territoriaal commandant Noord-Sumatra, dr. T. Mansoer, Wali Negara Sumatera Timur, mr. H. W. J. Sonius, vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden te Medan en gen. maj. P. Scholten, Nederlands Troepencommandant Noord-Sumatra.

TERRITORIAAL COMMANDO OVERGEDRAGEN

In een korte en sobere plechtigheid heeft in de middaguren van Dinsdag 27 December j.l. gen. maj. P. Scholten in de conferentiezaal van het Stafkwartier de territoriale bevoegdheden over Noord-Sumatra overgedragen aan kol. A. E. Kawilarang.

Woorden van dank en waardering voor generaal Scholten

Enkele minuten voor half vijf begaven lt. kol. P. H. A. J. van Aarsen, plaatselijk commandant, lt. kol. B. H. de Vries, rayon-commandant, lt. kol. vl. P. J. E. Janssens, commandant Lucosu, kaplt. ter Zee M. C. van Grondelle, commandant maritieme middelen Belawan, maj. K. D. Gerth van Wijk, chef-staf, maj. P. Hendriksz, territoriaal hoofdofficier en kaplt. A. Wortman jr., vertegenwoordiger van de Dienst voor Legercontacten zich naar de conferentie-zaal. Ook kol. Djomat Poerba, maj. Kartakusuma, maj. Nazir, maj. Manik, maj. Pryatna en kapitein Nelang namen daar hun plaatsen in, evenals mr. H. W. J. Sonius, vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden te Medan en de beide UNCI-vertegenwoordigers lt. col. Ponciel en lt. cdr. Alexander, welke laatsten als gast deze plechtigheid bijwoonden.

Om precies 16.35 uur betraden gen. en kol. A. E. Kawilarang de zaal, terwijl de aanwezigen van hun plaats opstonden. Nadat generaal Scholten en kol. Kawilarang zich naar de in het midden opgestelde tafel hadden begeven, las maj. Gerth van Wijk op verzoek van de generaal de tekst van het proces-verbaal in het Nederlands en in de Indonesische taal voor. Dit proces-verbaal luidt als volgt:

Ondergetekende **P. Scholten**, generaal-majoor der infanterie KNIL, territoriaal tevens troepencommandant van Noord-Sumatra, verklaart te hebben overgegeven op 27 December 1949 zijn territoriale bevoegdheden aan mede-ondergetekenaar **A. E. Kawilarang**, kolonel der infanterie, troepen- en territoriaal commandant Noord-Sumatra, welke verklaart de genoemde territoriale verantwoordelijkheid te hebben overgenomen. Medan, 27 December 1949.

Na de voorlezing, welke staande werd aangehoord, werd het proces-verbaal achtereenvolgens door generaal Scholten en Kol. Kawilarang ondertekend. Vervolgens richtte gen. Scholten zich met een kort woord tot kol. Kawilarang, waarbij hij zeide:

„Ik verklaar hierbij, kolonel Kawilarang, het territoriaal commando over Noord-Sumatra aan U te hebben overgedragen en wil dit met een handdruk bevestigen. — Ik ben er van overtuigd, dat dit commando bij U in goede handen is en dat gij en uw officieren en uw troepen in staat zullen zijn, de veiligheid, rust en orde in dit gebied te handhaven.”

Moge God's zegen op uw arbeid rusten.”

Kolonel Kawilarang bevestigde in het Indonesisch de overname van de

bevoegdheden en vervolgens richtte hij zich in het Nederlands met een persoonlijk woord tot generaal Scholten: „Generaal Majoor Scholten,

Thans een persoonlijk woord tot U. In de afgelopen jaren hebben wij tegenover elkaar gestaan, beiden in de volle overtuiging het beste te geven voor hun land en zoals de plicht het betaamt.

Hierbij spreken wij onze oprechte waardering uit voor uw houding als tegenstander, als militair zowel als mens.

Tevens betuigen wij hierbij onze dank voor uw medewerking de laatste weken ondervonden in, voor ons begrijpelijk, voor U zeer moeilijke omstandigheden, om de overdracht vlot te doen verlopen.

Waar reeds rust en orde heerst, zullen wij dit continueren, en daar waar nog enige onrust is, zullen wij dit de kop indrukken.

Als Indonesier verzeker ik U dat wij al het mogelijke in het werk zullen stellen voor de opbouw en grootheid van dit land.

Tot besluit herhaal ik hier nogmaals mijn dank voor Uwe medewerking. Ik heb gezegd.”

Tot besluit van de plechtigheid van de pers, voor

Commando overdracht Lucosu

Op Zaterdag 31 December vond te Medan in het gebouw van het regionaal luchtvaartcommando van de M.L. aan de Serdangweg een korte plechtigheid plaats, waarbij de luitenant-kolonel P. J. E. Janssens in tegenwoordigheid van verscheidene hoofden van zijn dienst het commando overdroeg aan de kapitein A. van Aarem, die tot op dien dag de functie bekleedde van „regionaal officier luchtvaartzaken”.

Nadat de processenverbaal van overgave en overname waren getekend, voerde overste Janssens als eerste spreker het woord.

De vreugde over het repatriëren, die nu ook nog maar betrekkelijk kan worden genoemd, paart zich aan de weemoed over het scheiden van het personeel van de M.L. aan wie spreker zeer gehecht was. Spreker vertrouwde er op, dat de medewerking door het personeel van de M.L. hem immers gegeven, nu de kapitein van Aarem zou worden betoond.

Kapitein van Aarem besprak vervolgens in het kort de lokale toestand en hoopte, dat aan veel idealen, die de M.L. bezielde tot grote prestaties, niet zou worden ingeboet. Overste Janssens, die als beroepsofficier nu in Nederland in het raam der Westerse Unie een functie in de M.L. zal gaan bekleden, wenste hij een goede gezondheid en succes toe.

Na de toespraken bleven de aanwezigen nog geruime tijd bijeen om de verfrissingen, die de medewerkers van Lucosu de scheidende en de nieuwe commandant hadden aangeboden, te gebruiken. Van de luitenant-kolonel P. J. E. Janssens vernamen wij nog, dat het hem nog niet bekend is welke functie hij bij de militaire luchtvaart zal gaan bekleden.

STERRIT NAAR BELAWAN

(Hysterica enormica tropica)

Wij zaten zo maar sip te kijken op de laatste avond van het jaar.

De welfare in de fles voor ons had een naargeestig peil bereikt, en toen we voor de derde maal ons lege NIWIN-pakket omkeerden, in de hoop er nog iets in vergeten te hebben, dwarrelde er slechts een Kerst-wens uit.

Deze hebben we dan maar aandachtig gelezen, en ook hebben we enige aandacht besteed aan de kerstkaars-met-hulstblad die er onder stond. Daarna hebben we deze Kerstgroet doorgegeven aan de hoofdredacteur. „Heb je dat zelf gemaakt?” vroeg deze verbaasd. „Natuurlijk”, antwoordden we kordaat. Hij dacht even na en mompelde toen: „Is wel iets voor de voorpagina van de volgende Kerstklewang”. „Fijn”, zeiden wij, „heeft U bijgeval nog een borreltje voor ons?” „Wel natuurlijk”, antwoordde hij bedrukt.

En, deze borrel heeft ons weer wat verzoend met de schrijnende melancholie van een diensplichtig korporaal op Oudejaars-avond. Het was een beste borrel, die op zijn eentje de regels der zwaartekracht telff ging; voor ons gelukzalig oog stoelen, tafels en overige kazernering in lichte deining bracht, en ons spoedig binnen droeg in het goede land tussen waken en dromen.....

De baboe kwam binnen en diende de heren TOM POES en OLLIE B. BOMMEL aan. „Wat komen de heren doen?” vroegen we streng.

„1949 afduwen in Belawan”, antwoordde de boe foutloos, en verdween. „Zeg meid, hang je mijn schaatsen bij de kachel, en klop je de sneeuw goed uit mijn jasje, wil je?” klonk het sonore stemgeluid van heer OLLIE reeds vanaf ons voorplaatje. Opgewekt zetten we de welfare in de kast, de taartjes onder tafel en namen even de houding aan. Zodra de heren waren binnengekomen, vroegen we enige ogenhün reisopdracht. „Middel van vervoer: reist per schaats; Doel van reis: wordt gelast zich naar Belawan te begeven, teneinde 1949 mede te helpen afduwen”, lazen we in tienvoud. „Klopt” zeiden we en namen even de houding aan.

Na de heren en stoel gepresenteerd te hebben, zochten we ijlings naar wederzijdse kennissen en andere aanknopingspunten, teneinde de continuïteit van het gesprek veilig te stellen. Vervolgens wezen we de heren beleefd de mandibak.

Ter zelfder tijd stapte PA PINKELMANS vergezeld van TANTE POLIEWOP en BETTY BOOP mopperend door de dikbesneeuwde Kesawan. Bij iedere vlag riepen de dames: „Beeldig textieltje” en gromde Pinkelmans: „Mens hou toch op”. Betty Boop had het uiterlijk van een ijsbeer, met slechts dit geringe verschil, dat ze geen poten, maar ski-schoenen had. Tante Followop daarentegen ging gekleed in een kazak van sabelbont met een zeer kort sleepje van geplisseerde strookjes, waarin de doorbraak van de Empire-stijl duidelijk was verdisconteerd. Pa Pinkelmans tenslotte was sober doch warm gekleed in een kort donkerblauw ulsterjasje met steekzakken, oorwarmers en ijsmuts.

In Tip Top groeide dit gezelschap aan met PROF. SIKBOK en de heer ADAMSON. Men liet er geen zand overgroeien, en sloeg ijlings aan het confereren, waarbij Pa Pinkelmans er op stond, dat de heren zich ondanks de snerpande koude zouden ontdoen van jas, boord en stropdas, en hun mouwen zouden opstropen, hetgeen de sfeer wel kouder, doch ook veel ongedwongener maakte. Hierna werd de vergadering besloten met

het verstrekken van een communiqué aan de pers, waarin speciaal werd benadrukt, hoe door het vrijwillig afstaan van lichamelijke warmte de onontbeerlijke geestelijke warmte was verkregen. Kort hierop vertrok men in een bescheiden convooitje betja's, hartelijk toegejuicht door een groepje kleumende sneeuwruimers.

Even later liet het gezelschap zich door de baboe bij ons aan dienen.

Terwijl omschreven gebeurtenissen zich in het nachtelijk Medan afspeelden, gleed over de stijf bevroren kali's en sawah's een indrukwekkende colonne sleetjes naar deze stad. Aan het hoofd Rebellenclub op, die op een prikslede gestaag het tempo markeerde en dus waarschijnlijk als colonneleider dienst deed. Links en rechts was Sjors, die naar zijn stemgeluid te oordelen wel een hoge rang moest bekleden, aangeleund door WAMES WAGGEL en PORKEY.

Achter hen volgden lange transportsleetjes, opgevuld met kabouters, dwergen en zandmannen-beneden-dien-rang. De colonnebeveiliging lag in de gehanschoende handjes van enige zandmannen, die op de schaats rondom de colonne zwierden, en alom gevreesd waren om het boze gezicht, dat ze bij een overval plachten te zetten. Helemaal achteraan op een reserve-sleetje met avondklokpasjes zat de heer SIMPELMANS verbolgen in zijn neus te peuteren. Hij was als kwartier-maker van Kabouter-Leger (kortweg K.L.) vooruitgezonden, de weg kwijt geraakt en met zijn dom gezicht Tapanoeli ingeschaatst. Doch even voor Siborong was hij ingehaald door de snelle bewegelijke mortierploeg van Sjors, onder commando van Wammes Waggel. Nadat Sjors de snelheid tot 28 knopen had opgevoerd was Medan weldra bereikt. De zandmannen mochten afhangen en in afwachting van schaats- en sleeinspectie hun tijd besteden aan huishoudelijke dienst. Sjors liet zich evenwel door de baboe bij ons aandienen.

„Some day my Prince will come”

Uit de richting Bindjé naderde het Vrouwelijk Kaboutercorps (in de wandeling V.K.). Het doffe geklop van paardenhoeven op de dikke sneeuw en het fijne getingel van belletjes ging vergezeld van een grappig gecroon „Some day my Prince will come” (Dit slaat op 1950, dachten wij). En alles was werkelijk even aardig.

Het restant van de kerstversiering was niet in de vuilnisbak, maar op en langs de arrestleetsjes terecht gekomen. Zwaaiende gele lampionnetjes hingen in lange trissen tussen het uitvallende groen, en het interieur van de sleetjes was, zo niet kostbaar, dan toch zeer vindingrijk opgevoerd met gedrappeerde sjaltjes en foto's van Eroll Flynn en Clark Gable.

Het gezelligste van alles vonden we toch wel de feeën, elfjes en assepoesters-beneden-dien-rang, die in witte bontjasjes, mutsjes en mofjes waren gehuld en zeker als representatief mochten gelden voor het V.K. (D.K.G. kennende wisten we met vrij grote zekerheid dat het geen hermelijn, maar konijnenvellen waren, dit zeiden we evenwel natuurlijk niet).

Op de voorste slede hadden enige kordate feeën zich in vergadering teruggetrokken, teneinde nu reeds het V.K.-standpunt te bepalen ten opzichte van de mode die Tante Pollewop en Betty Boop gevolgd waren. MADELEIN, die kennelijk als commandante optrad, schonk chocolademelk.

Ongeveer gelijktijdig met de K.L. bereikte dit charmante gezelschap Medan. Madelein keek even of haar neusje niet glom, en liet zich vervolgens door de baboe bij ons aandienen.

In onze mess aan de Paleisweg heerste inmiddels een ongedwongen sfeer. Nadat de wederzijdse kennissen-schat tot op de bodem was leeggeschept, begonnen we gemeenplaatsen en hatelikheden te zeggen over 1949, omdat deze niet aanwezig was. Madelein presenteerde hopjes, en Betty Boop schonk thee.

Er kwam een dwerg binnen, maakte netjes halt en front voor Sjors, en vroeg of de zandmannen hun gezicht weer zwart moesten maken. Sjors verschoot van kleur, en buldere vervolgens: „natuurlijk kerel, we zijn toch West Europees aan het doen!” Deze retorische tik werd door de aanwezige kabouters luide toegejuicht (later vernamen we dat zij op het punt stonden kabouter-effectief te worden). De dwerg begon te huilen, maar kreeg van Madelein een hopje en een tikje tegen zijn wang, en was toen weer gelukkig.

„Zullen we dan maar”, sprak Sjors zich tot ons wendend, en we vonden dit wel een aardig idee.

De stoet werd opgesteld. De elfjes begonnen te zingen, de kabouters te kankeren, en het laatste gedeelte van de sterrit naar Belawan was begonnen. De klok sloeg kwart voor twaalf. Het kade-emplacement van Belawan

(Zie vervolg pag. 8)

Emigratie

Nieuw-Zeeland's poorten weer open

Een paar maanden geleden is de eerste ploeg van 100 Nederlandse militairen naar Nieuw-Zeeland vertrokken. Het betrof toen militairen, die tot de 7-December-divisie behoorden. Nu evenwel is deze emigratie-kans opengesteld voor degenen, die voor, met of in het kader van de 2e divisie aflosbaar zijn of alsnog aflosbaar gesteld worden. Hieronder vallen dus ook de militairen behorende tot de 1 Januari-groep en de 1 Juli-groep, alsmede het personeel van de Calmeijereenheden.

In aanmerking komen ongehuwde militairen, die als „farmhand” willen gaan werken. Het eerste halfjaar moeten zij blijven bij de werkgever, die hun door de Nieuw-Zeelandse autoriteiten wordt aangewezen, verder zijn zij verplicht om minstens twee jaar in de landbouw te blijven werken.

De emigranten zijn allen bestemd voor landbouw- en zuivelbedrijven. Zoveel mogelijk wordt met ieders wensen rekening gehouden; zo zijn van de vorige groep emigranten er enkelen, beschikende over technische kennis, geplaatst op grote farms met tractoren.

Uiteraard moeten de emigranten over een goede gezondheid beschikken. Zij moeten in staat zijn, het zware boerenwerk te verrichten en bereid zijn, zich aan te passen. Een eerste vereiste is dan ook, dat zij zich zo snel mogelijk de Engelse taal eigen maken.

Voor deze emigratie komen alleen ongehuwden in aanmerking. Zij moeten hun ouders van hun plannen op de hoogte stellen en eventuele bezwaren van de ouders dienen met de commandant of de O.S.D. te worden besproken.

Wat betreft uitkeringen geldt dezelfde regeling als voor de vorige groep. Nadere inlichtingen hierover verstrekt de O.S.D.

Hoe opgeven?

Belangstellenden kunnen zich opgeven bij de commandant of de officier van

sociale dienst van het eigen onderdeel. Deze is op de hoogte van de formaliteiten, welke direct moeten worden vervuld. De benodigde stukken worden dan doorgezonden naar de territoriale O.S.D. te Medan.

De aanmeldingen dienen zo spoedig mogelijk te geschieden, want reeds op 12 Januari (in enkele uitzonderingsgevallen zo spoedig mogelijk daarna) moeten de bescheiden bij de T.O.S.D. zijn.

Na de aanmelding volgt de medische keuring, waarvan datum en plaats nader bekend worden gemaakt. In de tweede helft van Januari worden de goedgekeurde kandidaten vervolgens geselecteerd door de heer Buys, ambtenaar voor emigratiezaken, die hiervoor naar Medan zal komen.

Als de candidaat-emigrant deze „sluis” is gepasseerd, wordt hij later voor definitieve beoordeling door een Nieuw-Zeelandse commissie naar Batavia gezonden, waar alles verder in gereedheid wordt gebracht. Het vertrek naar Nieuw-Zeeland zal dan vermoedelijk omstreeks half Maart plaats vinden.

Degenen, die zich voor emigratie naar Nieuw-Zeeland opgeven, moeten er rekening mee houden, dat zij, hetzij direct hetzij later in Medan of Batavia worden afgewezen. Dan zullen zij dus gewoon naar Nederland repatriëren, maar het kan zijn, dat hun onderdeel dan reeds op de boot is. Dit risico moet ieder, die zich opgeeft, echter voor eigen verantwoording nemen.

Voor verdere inlichtingen kan men zich wenden tot de officier van sociale dienst van het eigen onderdeel en eventueel tot de territoriaal O.S.D. te Medan.

Welke mogelijkheden Nieuw-Zeeland biedt, is uitvoerig vermeld in een artikel, dat de „Klewang” dienaangaande kortgeleden publiceerde.

THE SHY YANK:

Carroll Gibbons

5 Saxofoons, 3 trombones, 4 trompetten, gitaar, bas, drums en piano; ik stel U voor: „Carroll Gibbons' Savoy Hotel Orpheans"! Het is een naam die voor enkelen alles, voor anderen niets en voor meerderen net genoeg zegt om dit stukje ten einde te lezen.

De naam Carroll Gibbons is die van de orkestleider-pianist van dit muzikaal gezelschap. Een rustige man met een donker pak, een hoornen bril en een piano; dat is alles, dat is Carroll Gibbons.

De muziek die hij en zijn „boys" brengen is pretentieloos en beoogt niets anders te zijn dan amusement voor het publiek dat er om vraagt en er voor betaalt. Dood-gewone dansmuziek zonder enig zweempje „high-brow" of „ragtime"-stijl; dansmuziek in volslagen natuurlijke arrangementen en een eenvoudig liedje als afwisseling van het gebodene. Zo is de muziek, zo zijn de orkestleden, zo is Carroll Gibbons.

Als U hem via een Engelse zender hebt gehoord en het U op dat moment duidelijk was dat hij het woord tot U richtte, zal het opgevallen zijn dat die diepe, iets aarzelende stem toebehoorde aan de „shy Yank", de verlegen Amerikaan. Inderdaad is Gibbons niet zoals velen veronderstellen Engelsman, maar volledig en overtuigd Amerikaan. Hij werd geboren in Clinton in de staat Massachusetts en hij genoot zijn muziek-opleiding aan het Conservatorium van Boston.

De Savoy Sylviens

In 1924 kwam hij samen met de zanger Rudy Vallee naar Engeland en vormde, na pianist bij het orkest van Howard Jacobs te zijn geweest, in 1928 zijn eerste dansband, de „Savoy Sylviens". Een jaar later nam hij de „Savoy Orpheans" van Debroy Somers over.

Carroll Gibbons heeft in de jaren van 1939 tot 1945, vooral in de moeilijke tijden van de slag om Engeland, meer bijgedragen tot wat generaliserend de algemene oorlogsinspanning noemen, dan menig een wel kan weten en zal weten. Hij deed deze dingen „privé", zonder enige ophef: hij is geen „show-man" van nature.

„At the savoy-hotel"

Vrijdag 20 Januari 21.45-22.22u.

40,78m

Onaangekondigd kwam hij bij de troepen, in de hospitalen, bij de bombardementsslachtoffers en in de verschillende „service clubs". Geen schreeuwende „posters", geen rode tapijten, niets van dat alles. Alleen maar een rustige man met een hoornen bril die achter een piano ging zitten, hoe oud en hoe vals die ook was en de melodiën speelde die de mensen graag wilden horen; de man die een stuntelig, slecht geschreven amateurs-manuscript weergaf alsof het een wereldsuccesnummer was terwijl de soldaat die het schreef er trots bij stond en maar niet kon geloven dat dat zijn stuk was. Gibbons is een sympathieke persoonlijkheid, hij praat niet graag over zichzelf. Een rustige man die zich het gelukkigst voelt achter een piano. Bovendien een man die op zijn gebied goede dingen heeft gedaan en grote talenten heeft voortgebracht.

Gerechtvaardigde trots

Een bandleider doet meer dan het leiden van zijn orkest in muzikaal opzicht. Hij leidt tevens zijn mensen op velerlei gebied. Carroll Gibbons' persoonlijke char-

Jan contact
naar huis

Zaterdagmiddag 17 December vertrok uit Priok het m.s. „Grote Beer" met ongeveer 1200 repatrierende militairen aan boord.

Voor het vertrek kwamen o.m. de Generaals-Majoor Toet, Engles en Simons de opvarenden een goede reis wensen. Generaal-Majoor Toet, plaatsvervangend Chef van de Generale Staf sprak een afscheidswoord namens de Legercommandant.

Bij de afvaart liet de Stafmuziek van het KNIL op het Volkslied enkele samba's en marsen volgen om de weemoed van het afscheid weg te blazen.

Onder de repatrianten bevindt zich „Jan Contact", wiens stem een vertrouwd geluid is in de Nederlandse huiskamers. Zelf al geruimen tijd zijn dienstplicht hier te lande vervullend, begon hij anderhalf jaar geleden via het Strijdkrachtenprogramma Batavia de luisteraars in Nederland te vertellen over het wel en wee van de troepen in Indonesië.

Op verzoek van het Strijdkrachtenprogramma in Hilversum zal Jan Contact onderweg een reportage maken van de Kerstviering aan boord, terwijl hij ook vraaggesprekken op de plaat zal vastleggen met militairen die hij over hun toekomstplannen gaat uithoren.

me wordt weerspiegeld door elk lid van zijn orkest. Hij heeft prima krachten afgeleverd die later hun weg zelf vonden en hij probeert dat peil van vakmanschap steeds te handhaven. Met recht kan hij trots zijn op het succes van zijn boys! Daar is George Melanchrino eens vocalist en saxofonist in zijn orkest; Paul Fenouillet, die nu de beroemde „Sky-rockets" leidt, eens zijn trombonist en arrangeur; Eugene Pini was zijn violist; en dan nog Reggie Leopold, een andere violist uit zijn band, die nu heer en meester is van de „Southern Serenaders". Doch er zijn anderen even begaafd, die er de voorkeur aan geven hun maestro trouw te blijven. Deze „oud-gedienden" zijn Jack Evetts, sinds 1931 bassist op zijn

OVERSTE DE VRIES
RAYON-COMMANDANT

Bij beschikking van den territoriaal tevens troepencommandant voor Noord-Sumatra ddo. 21 December 1949, werd de voormalig troepencommandant Tapanuli luitenant-kolonel B. H. de Vries met ingang van genoemde datum benoemd om namens den territoriaal tevens troepencommandant op te treden als rayon-commandant van het toekomstig verzamelrayon van de Nederlandse strijdkrachten.

ONZE KERSTPRIJSVRAAG

Een foto, een tekening, een gedicht en twee verhalen: het povere resultaat van de door ons uitgeschreven Kerstprijsvraag. Geen der inzendingen kwam voor publicatie in aanmerking, dus ook niet voor de toekenning van een prijs. Voorts is van een der ingezonden verhalen de afzender onbekend. Inderdaad een wel zeer pover resultaat, vroeger was dit anders. En de oorzaak? Is de inkt opgedroogd, op het papier bezuinigd? Want dat er geen stof meer voor verhalen is, wil er bij ons niet in. Wij horen deze stof bij wijze van spreken „bij bossen" in de kampementen en cantine's.

De beschikbare prijzen blijven gereserveerd voor een nieuwe prijsvraag, welke wij binnen afzienbare tijd zullen uitschrijven. Dan verwachten wij betere resultaten.

140 jaar oude paromono-bas; Frenchie Satrell, de eerste trompettist, die in 1933 bij Gibbons kwam; de gitarist Bert Thomas; Sam Acres, een van de trombonisten; Bob Wise, bariton-saxofonist; Len Franks en Micky Siedman, tenor-saxofonisten, allen tevens oorlogs-veteranen die echter na diensten „den vaderlande bewezen" terugkwamen bij de „boss". Er zullen maar weinig liefhebbers van goede dansmuziek zijn, die Carroll Gibbons niet zullen appreciëren. De schrijver voor zichzelf luistert er gaarne naar. Per slot van rekening kunnen we het moeilijk uitsluitend en alleen houden bij Beethoven en Boogie Woogie. Daarom Carroll Gibbons.

Spin.

Op 40,78 meter....

in de week van 15 t/m 21 Januari 1950

Zondag 15 Januari 1950. 07.00 Nieuwsbulletin; 07.10 Zondagmorgen zonder zorgjes; 07.40 Voor U zingen: Georgia Gibbs en Buddy Clarke; 08.00 Programma-parade; 08.10 Johnnie Meyer en vier andere binken; intermezzo van „The Three Lorrison's"; 08.30 Zondagochtendconcert; 09.15 Religieuze muziek; 09.30 Aansluiting met de Rooms-Katholieke Kerk aan de Paleisweg.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Nieuwsbulletin; 12.15 Gezamenlijk Programma; 13.00 De orkesten van Reginald King en Hans von Benda; 13.30 Pi Scheffer en de Luchtmeesters; 19.30 Programma-overzicht; 19.32 „Songs from the South"; melodiën uit het Zuiden van de „States";

20.00 Een woord van „Hart tot Hart"; 20.15 Koraalzing; 20.30 Victor Sylvester speelt Ballroomliedjes 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 Sportpraatje; 21.20 Ons Klassiek Zondagavondconcert; 22.22 Avondgebed.

Maandag 16 Januari 1950 60.30 Nieuwsbulletin; 06.40 Ochtendklanken; 07.00 Zet 'm op!; 07.30 Piano met dreunwerk; 07.50 Programma-parade.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Lichte gramfoonmuziek; 12.30 Nieuwsbulletin; 12.40 „Bonbonniere"; met de meneer vóór en de juffrouw in de kiosk; 13.25 Pietje Palla; 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Kreunhoekje; 19.30 Programma-overzicht; 19.32 Raymond Scott

Show; 20.00 Maj. van Lier slaat een sociale blik in de toekomst; 20.15 „Swing Session" voor de Elfde Muze-minnaars; 20.45 Peter Dawson zingt; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 Gramfoon-muziek; 21.15 Huist er nog iemand in de Vest? 22.00 Als de avond valt; 22.22 Avondoverdenking.

Dinsdag 17 Januari 1950; 06.30 Nieuwsbulletin 06.40 Ochtendklanken; 07.00 muzikaal mengsel; 07.30 Chick Webb (de echte), Cab Calloway en Count Basie; 07.50 Programma-parade.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Het orkest van Donald Voorhees; 12.30 Nieuwsbulletin; 12.40 Amelita Galli-Curci zingt zware dingen; 13.00 Muziek bij de Nasi-knetter; 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Liefdesgekweel; 19.30 Programma-overzicht; 19.32 Rumah-muziek; 20.00 „Let op Uw saeckje"; 20.15 „Het week-orkest"; Muggys Spanier's Ragtime Band; 20.45 Duitse koren; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 „Waar in 't bronsgroen eikenhout"; Limburgianers vóór!; 22.30 Avondgebed.

Woensdag 18 Januari 1950. 06.30 Nieuwsbulletin; 06.40 Ochtendklanken; 07.00 Harmonie-orkesten doen hun best; 07.30 Charles Trenet en Tino Rossi behandelen „l'Amour"; 07.50 Programma-parade.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Gevarieerd amusement; 12.30 Nieuwsbulletin; 12.40 Het orkest van Marek Weber; 13.00 Kleine composities voor viool en cello; 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Rooirok en aanverwante artikelen; 19.30 Amusements-klankjes 20.00 De componist van de week (300 jaar oud); 20.30 „Muziek van het witte doek"; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 Gedroogde muziek; 21.15 „Sumatra Serenade"; Mr. John McLeod, zegt Engelse woorden; 22.15 Amerikaanse operettes; 22.52 Avondoverdenking.

Donderdag 19 Januari 1950. 06.30 Nieuwsbulletin; 06.40 Ochtendklanken; 07.00 Muziek uit Midden-Europa; 07.30 Xavier Cugat, en zijn rumba-nozems 07.50 Programma-parade; 08.00 Sluiting.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Muziek tot amusement; 12.30 12.40 Balletmuziek; 13.00 „Waltztijme"; een driekwart-maatjes-half uur; 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Koeienjongensliederen; 19.30 Ziekenhalfuurtje voor de militairen in de hospitalen 20.00 van en over bromvliegerij; 20.30 „Perron-perikelen"; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 Gramfoon-muziek; 21.15 „Vraag en Aanbod". Elly handelt schriftelijke aanvragen af; 22.00 „Ome Herman" in song en music; 22.22 Avondgebed; 22.30 Sluiting.

Vrijdag 20 Januari 1950. 06.30 Nieuwsbulletin; 06.40 Ochtendklanken; 07.00 „Een ernstig lied"; 07.30 Tango-malochem; 07.50 Programma-parade; 12.00 Programma-overzicht; 12.02 Instrument — ali — a; 12.30 Nieuwsbulletin; 12.40 Hotsy-knotsy 13.00 „Les gars de Paris"; 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Jeanette MacDonald; 19.00 Programma-overzicht; 19.02 Kinderhalfuurtje verzorgd door Tante Hill; 19.30 Hula-girls-parade; 20.00 Het tweede gedeelte van de opera „Tosca"; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 „Van alles en nog wat".

21.45 „At the Savoy Hotel"; Carroll Gibbons, solo, quintet en orkest; 22.22 Avondoverdenking.

Zaterdag 21 Januari 1950 06.30 Nieuwsbulletin; 06.40 Ochtendklanken; 07.00 Amusementsmuziek; 07.30 Sandor Vidak vliegt over het klavier; 07.50 Programma-parade; 08.00 Sluiting.

12.00 Programma-overzicht; 12.02 Muziek om het weekend te beginnen en verder uit te rusten 12.30 Nieuwsbulletin; 12.40 „Accordeola" 13.00 „Belt U maar..... 1135 staat voor U klaar!" (Ada Bitjara) 13.30 Nieuwsbulletin; 13.40 Tweede deel van de verzoek-bezoeking; 19.30 Programma-overzicht; 19.32 Hard gaat ie!; 20.00 Proza en Poëzie; 20.15 De beentjes van de vloer en de stoelen op zij; 20.45 Filmmuziek; 21.00 Nieuwsbulletin; 21.10 12 Minuten bij Richard Crooks; 21.22 Onder moeders paraplu; 22.22 Avondgebed.

bij vele takken van sport

Van het sportgebeuren in de laatste weken in en om Medan mogen wij in de eerste plaats wel de aandacht vragen voor de wedstrijden, welke plaats vonden in verband met de viering van het twee-jarig bestaan van 5-10 R.I. en 5-11 R.I., benevens de wandelmars van 25 kilometer, welke op tweede Kerstdag werd gehouden. Bij deze sportevenementen werden prestaties geleverd, waarvan wij zonder overdrijving kunnen zeggen, dat zij de gestelde verwachtingen niet beschaamden, deze verwachtingen zelfs in meerdere opzichten overtroffen.

De uitslagen van de tweedaagse sportwedstrijden, welke door 5-10 R.I. georganiseerd werden, zullen evenals een verslag van de feestelijkheden en de uitslagen van 5-11 R.I., in het volgend nummer opgenomen worden, terwijl in het verslag over de feestelijkheden het sportieve gedeelte niet onvermeld blijft. Zonder gewetenswroeging kunnen wij hier nu over de atletiek-tweekamp en wat dies meer zij heenstappen.

Lag bij 5-10 R.I. het zwaartepunt op atletiek-gebied, in Tandjong Poera ging de belangstelling grotendeels uit naar het georganiseerde voetbal-tournooi. Hieraan namen uitsluitend reserveteams deel, zulks in verband met M.L.O.-voetbaltournooi en competitiewedstrijden. De gastheren toonden, dat zij hun mannetje stonden en legden verdiend beslag op de eerste plaats.

Ook aan andere takken van sport was echter aandacht besteed. De liefhebbers van badminton, volleybal, tennis en tafeltennis konden hun hart ophalen bij de uit deze sporten bestaande driekamp, terwijl voorts een handbal- en een korfbal-demonstratie werden gespeeld. Ondanks het feit, dat de mannen van 5-11 bij hun training in de laatste maanden zwaar gehandicapt werden door de zware regenval, hebben zij zich uitstekend geverd en boekten zij enkele goede resultaten tegen erkend sterke tegenstanders.

De wandelmars

Aan de op tweede Kerstdag gehouden wandelmars werd deelgenomen door 215 tippelaars. Een 25-tal hunner namen individueel deel, de overigen vormden in totaal zes groepen. De start vond plaats om zes uur en reeds om tien uur meldten de eerste wandelaars zich bij de finish, terwijl de laatste omstreeks kwart voor elf binnenkwamen. De prijsuitreiking geschiedde door generaal Scholten, die ook reeds tijdens de mars van zijn belangstelling blijk gaf. Als beste burgergroep ontving de Staatspolitie uit zijn handen een beker, terwijl de Mil. Politie, die als ongewapende groep een zeer goede indruk maakte, in deze afdeling de eerste prijs verwierf. Een detachement van het 424e Bat. wist beslag te leggen op de eerste prijs gewapende groep. Bij de individuelen veroverde Plaisier de ereplaats, op de voet gevolgd door Filippo. De oudste deelnemer, de heer van Wijngaarden, ontving evenals zijn 14-jarige kleinzoon Hugo Labrie, met wie hij de route gezamenlijk aflegde, een medaille. Als extra prijs werd een hond, die met de staatspolitie meetippelde, een tweetal croquetten aangeboden, een prijs, die evenwel niet op prijs gesteld werd.

5-10 bouwde een SPORTPARK

„Tja, dat is een vraag, die ik moeilijk precies kan beantwoorden, maar ik schat toch wel, dat we bij elkaar een een duizend vrachtwagens met zand aangesleept hebben”, aldus kapitein F. Sloomman, commandant van de 3e compagnie van 5-10 R.I., als we — voor de zoveelste maal — met hem spreken over het nieuwe sportpark te Kaban Djahe. Inderdaad „voor de zoveelste maal”, want kapitein Sloomman praat evenals elke 5-10'er graag over dit terrein. Hij is er trots op en het is een gerechtvaardigde trots, het werk is immers voor het overgrote deel tot stand gekomen dank zij de energie en het doorzettingsvermogen van hem en zijn mannen.

Het oude sportveld in Kaban Djahe, waarvan ook de 5-10'ers gebruik maakten, was te klein en vrijwel alleen geschikt voor voetbal. Een ander bruikbaar terrein was niet voorhanden, zodat er van sportbeoefening door de in Kaban Djahe gelegerde mannen niet veel kwam. „Dan maken we zelf een veld”, dacht de sportofficier van het bataljon, kapitein Sloomman. Zijn voorstel werd door de 5-10'ers warm ontvangen en de toenmalige bataljonscommandant, overste Maris, gaf direct zijn toestemming.

Toch werden er heel wat bedenkelijke gezichten getrokken, toen kapitein Sloomman zijn plannen ontvouwde. Hij dacht aan een voetbalveld, sintelbaan, volleybalvelden, springbakken, werpplaatsen voor kogelsloten en discuswerpen, bovendien nog een trainingsveld. Dit alles moest aangelegd worden met inachtneming van de internationaal vastgestelde maten. Een groot en vlak terrein was hiervoor nodig, in de omgeving van Kaban Djahe was het niet te vinden. Wanneer er een dergelijk sportpark aangelegd zou worden, dienden hiervoor honderden kubieke meters zand verplaatst te worden.

Bedenkelijke gezichten, maar toch werd er ongeveer zes maanden geleden met de aanleg begonnen. De mannen van de Genie brachten met hun bulldozer uitkomst, een groot terrein werd in korte tijd door de grote stalen kaken van dit monster vrijwel vlak geschoven. Toch bleef de oppervlakte wat hellen; dit was ook de bedoeling, op een volkomen horizontaal terrein van dergelijke afmetingen zou de waterafvoer buiten gewoon moeilijk zijn.

Toen begon het eigenlijke werk echter pas. Een vlak veld is nu eenmaal nog niet geschikt voor de beoefening van verschillende takken van sport. Maandenlang is er door de mannen van de 3e compagnie, bijgestaan door de chauffeurs en de pioniers, gezwoegd, aanvankelijk in de beschikbare tijd tussen patrouilles en convoi-beveiligingen. De moed begon wel eens bedenkelijk in de richting van de schoenen te verhuizen, maar toch zetten de 5-10'ers door. Langzaam groeide het sportpark, het voetbalveld kwam gereed, de aanleg van de sintelbaan vorderde gestaag, doelpalen verzezen, springbakken werden gemaakt. Materiaal was vrijwel niet aanwezig, het woord „oeroessen” was in deze periode heel belangrijk.

Het nieuwe sportpark te Ka ban Djahé uit de lucht gezien.

STERRIT NAAR BELAWAN

(Vervolg van pag. 6)

lag doods en verlaten in de sprookjesfeer van schaduwen en zilver. In het water langs de kant lag een roestige LCVP. Enkele zeemeerminnen zochten reeds een goed plaatsje op de rondobberende ijsschotsen, en leverden onderling giftig commentaar op de haremmelsjes uit de 1001-nacht van REX. De krekels bespraken breedvoerig het laatste nieuws omtrent de Status van Irian en de Minderheden, en de maan glimlachte boven dit alles met de verheven ernst van een heel oud man.

Uitgerekend om vijf minuten voor twaalf marscheerden K.L. en V.K. in volmaakte orde het haventerrein op. Pa Pinkelmans en Simpelmans waren de enige die uit de pas liepen. De troepen werden in carree opgesteld. De LCVP werd onder stoom gebracht, en het werd stil. „De natuur hield haar adem in”, (schreven we in ons notitieboek). Toen kwam 1949 aanscheuren in een gepantserde fifty-weight. Dit vonden wij wel symbolisch en geschikt voor een headline. De deur klapte open en moeizaam strompelde 1949 door de sneeuw. Hij had het uiterlijk van een zeer versleten patrouilleloper op jaren. Een gescheurd en teveel gewassen vechtpakje wapperde langs zijn uitgemergelde leden, zijn pet was hij

kwijt, de rest van zijn rijksgoederen was reeds ingenomen door de fourier, en op zijn neus schommelde een dienstbrilletje, dat er altijd „bijna”, en ten slotte „helemaal” afviel. Het hoopje doffe ellende keek schichtig rond, en het gefluisterde „kassian” uit de gelederen der K.L. werd alleraardigst geaccentueerd door het onderdrukte gesnik van het V.K.

Vervolges scheepte hij zich in en de LCVP begon haar laatste tocht. Ze wendde de kop naar het Westen, en dit vonden wij wel slim bekeken van 1949, want zodoende kon hij de tijd nog even rekken. Het gesnik was nu algemeen geworden en het „kassian” golfde door de menigte. Doch zodra 1949 uit het gezicht verdwenen was, schudde men elkaar de hand onder het wensen van „dat hele beste”.

„Ga je niet naar de persconferentie van 1950?” vroeg een aardig assepoestertje beneden-die-rang aan ons. „Och kind”, zeiden we” we geloven dat allemaal wel. Dergelijke persconferenties verslaan wij zonder er bij geweest te zijn”.

„Maar jongen,” zei het kind, „wat ben je cynisch.....” „Och kind,” zeiden we, „och kind.....” En samen zijn we toen maar teruggegaan.

Als kader onder elkaar kan men dit wel doen, vonden wij.

Elles

Ook aan de toeschouwers werd gedacht, voor hen verrees een tribune. Een overdekte tribune, plaats bieden aan ongeveer achthonderd sportliefhebbers, werd weer geheel door de mannen zelf gebouwd. Alleen voor het aanbrengen van de atap-dakbedekking zijn vakmensen te hulp geroepen.

Nu, ongeveer zes maanden na het moment, waarop de eerste spade in de grond gestoken werd, is het sportpark voltooid en bij de herdenking van het twee-jarig bestaan van 5-10 R.I. op 17 en 18 December j.l. konden de eerste wedstrijden er op gespeeld worden. Generaal Scholten sprak hierbij zijn bewondering uit over het werk, dat in deze maanden was verzet. Voorts merkte hij op, dat het waarnemend hoofd van het kantoor M.L.O. te Batavia hem gezegd had, op zijn inspectiereis door Indonesië nergens een dergelijk terrein gezien te hebben. Hij zou trachten een sportploeg uit Java naar Kaban Djahe over te laten komen.

De generaal besloot zijn toespraak met het uitbrengen van een driewerf hoera op de mannen van de derde compagnie en hun commandant.

Zij hebben het verdiend!